

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „
Közsegeknek, körjegyzőknek és
néptanítóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Réz bányay J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözsdeben.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lye.-nyomda, hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak. Minden belkittott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilt-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Ó-posta-utca Lye.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta-utca, Lyceumi nyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Nincs többé fogtájás.

Meg kell nekik adni, a merész, szabad amerikaiaknak, hogy csak ők értenek igazán hozzá: mint kell kevés szóba oly erőteljes értelmet rejteni, mely eddig ismeretlen volt. Kinek volt ez előtt Európában bátorsága — hogy azt ne mondjuk: ki volt oly szemtelen — egy hirdetés élére, melyben a fogtájás ellen akart valamely szert hirdetni, e hatásos szavakat biggyeszteni: „Nincs többé fogtájás!” Nos, ki nem tenne kísérletet ily szerrel, ha az őriítő fogtájás bántja? Hogy az illető megessaltnak fogja magát érezni és nem vásárol nála többet? Ez a kuruzslót nem bántja, ő csak a többség után áhitozik és ezek a kíváncsiak, kik az ő zsebet megtöltik.

„Antiphyloxerin!“ Ily név alatt hirdettek Aradon, Budafokon és Palotán egészen közönséges hulladékot és elhasznált anyagokat és pedig drága pénzért. Ki a szitán nem látott át, ráment a lépre, mit nem is lehet esodálni, miután a phylloxera nem sokkal kevesebb fájdalmat okoz a vincellérnek, mint a fájó fog az állkapocsban.

„Phylloxera!“ Így hirdeti a „P. Ll.“ 50-ik számában egy S. Sp. jegyű levelező, hogy sem a szénkéreg, sem semmiféle antiphyloxerin nem használ semmit; hogy azonban az egyetlen védőszer a rovar pusztítása ellen, mely szerinte nemzeti vagyonunkat megsemmisítéssel fenyegeti az amerikai szőlőfajok, melyek néhány év óta, mióta e

szőlőfajokkal Magyarországon kísérletek tétetnek, bámulatos ellenálló képességet mutatnak a phylloxerával szemben. E kijelentésekkel a „P. Ll.“ levelezője tisztelt phylloxera-kormánybiztosunknak Miklós úrnak követőéhez látszik csatlakozni.

A mi szőlőművelőink bizonyára — már csak a kormánybiztos úr tekintélyére való nézvést is — csatlakozni fognak e nézethez; de bizonyára meg fognak inogni elhatározásukban, ha egy másik phylloxera-biztos: dr Roboz kijelentését olvassák, ki, mint irta, látott oly amerikai telepet, melyen a phylloxera csak úgy nyüzsgött. Mit tegeyen most a szegény szőlőművelő, ha látja, hogy még azon térfiak is, kik egy táliból esznek, ellentétes véleményen vannak? M. az amerikai szőlőért lelkesül, R nem álmodik másról, mint szénkénegről. Ugy de a szénkéreg sokkal drágább és veszedelmesebb, mint sem gyakorlatilag alkalmazható volna.

Az okot, hogy a földbe lövelt szénkéreg miért frissíti föl az egyik tőkét és a másikat miért pusztítja el, e helyen egyszer már ki fejtettük és ki mutattuk, hogy a szénkéreg jó tékony hatása trágyaszzerű tulajdonságára vihető vissza, míg pusztító ereje csak akkor áll elő, ha a maró folyadék a gyökerekhez ér, mielőtt alkalma lett volna alkálissal egyesülni, hogy így különböző állapotban a gyökérnek tápszerű szolgáljanak.

E tapasztalatból azon eszméhez ju-

tunk, hogy a szőlőtőhöz csak alkálissal által közömbössé tett szénkéreg juttatassék, miután a szénkéreg semminemű trágyázó ereje nincs. Ajánlatos volna tehát kén-savas káli, vagy kén-savas ammónia; de ezen sóknak is magasabb kereskedelmi értékök van, mint sem gyakorlatilag alkalmazhatók lennének, jóllehet nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezen sók minden részükben trágyázó anyagokat tartalmaznak, míg ez a szénkénegről csak részben mondható.

A szén-anyagot a fölfelé álló hengerbe vezetett és meggyújtott kén, illetőleg ennek gázai a coaks-ból vagy faszénből magokkal viszik és ez lehítve, mint erősen illó folyadék egy tartóban lerakódik. A kén drágasága és a munka nehézsége megdrágitják e gyártmányt, mely e mellett csak részben használható fel.

Mily előnyösen lehetne a mi pécsi li a s-szentünk kén-gazdagságát, mi a szénnek más célokra való alkalmazásánál csak akadály — iparszerűleg felhasználni, ha a vállalkozó szellem már nálunk is fölébradt volna.

A mi az amerikai szőlőfajok ellenállási képességét illeti, ugy ez csak akkor volna esalhatatlanul bebizonyítva, ha az Istvánteleken, vagy más kísérleti telepen egy ugyanazon időben, egy ugyanazon talajban, egyenlő művelés mellett két-féle szőlőt ültetnénk: az egyik amerikai, a másik hazai fajtából. Ha

A „PÉCS“ TÁRCAJA.

A polgári piknik.

Az egész monarchiát megrendítő fejedelmi haláleset fölött a társadalom, ugy a sajtó is mindinkább kezd napirendre térni. Elmúltak a kedélyállapotra önsúlyként nehezédő mély gyásznapok, sőt gyászhetek s előtérbe lép a bel és külpolitika. Kezdünk a vastag gyaárslepi nyomasztó burkolatából kibontakozni — s tért, szerepet engedünk a kalendarium ez idő szerint megcsorbitott követelményének is, t. i. a farsang tulajdonképeni céljának: a vialomnak stb. Illik, hogy boru után derű köve'kezzék! Hadd nyiljanak meg a szivek és táncmerkek a vig mulatozásra, s hadd folyjék le kedélyesen a még rendelkezésre álló pár hét alatt a megakasztott báli sorrend. Állt zajlott le a nagy gondal és ugyanaznyí fáradságos aggodalommal rendezett s minden tekintetben sikerült kereskedelmi ifjak bálija, már is előtérbe lépett a gondos kezek előkészítette polgári piknik. Es ez jól van így! Legalább Hammerli és Einberger némileg kárpótolva lesznek a trónörökös halálhírére visszarendelt sok ezernyi párra menő báli keztyűkért s élvezheted elégedettebb mosolygásukat, mely jelenségeket a hitelnyeres előnyös simpt mául veheted bátran. E jó urak azt tartják: meudegy, csak fogyjon a keztyű.

Janowszky és Wiener fodrászok arca is kezd nyájasan gigömbölyödni s Wiener bátyánk Ribicsnél és Wýbirálnál beszűntetett phylloxeramentes hálbesitliát ismét erőlesen folvósítja a bekövetkezhető kolera ellen. Jól teszi! Paczolay és Stern a salon ötletet, — Reichs a kaptafa, — Lauber és Ribás a báli cipőmegrendeléseket alig győzik teljesíteni. E nagy elfoglaltságnak pedig az az előnye, hogy legalább farsangban se contót, se inast nem küldenek a nyakadra (!?) De hova is tévedtem! ha mind felsorolni akarnám, kiknek a farsangból hasznuk van, ily szűk kerethe nem férne. Csak a szegény lányos apák s nyilak a farsangot, amidőn a báli fényben ott látod gondtelt fanyar arculatukat, igyekezővén a mulatsághoz jó képet vágni. No de a báli fény mellett e csekély árnyék elosztására is van orvosság: jószívű girók mellett a — t a k a r é k p é n z t á r a k. Így már most minden akadály, mely alkalmas arra, hogy a farsang gondtalan élveibe dissonantiát idézzen elő, elosztatvák s tekintsünk a polgári piknik lefolyására, mely két év előtt is az ő-szes farsangi nyilvános mulatságok közt a legponpásabbán sikerült.

Belépve a vén „Hattyu“ ódon falai közé, ime: mily irycsiklandó kép tárul elénk. Izléses teritékek, az asztalon vignetás palackokkal. Itt sonka, amott hal, majd elrejtve olasz saláta, oly ékesen mind-mind előállitva, hogy az ember azt hitte, miként az a sok cifra étel csakis szem-

hizlalásra készült. Pedig hát a sok ceremóniás étel ez egész őzöne a jól előkészített üres gyomrok telítésére irányozvák. A szemeknek más hagyatott fön. t. i. a felszolgáló nyájas szépek, kiket különben legelőször kellett volna említenem. A pikniknek sikere az ő kezükbe volt letéve s e feladatuknak páratlanul nyájas s előzékeny modorokkal, csinos megjelenésük elragadó erejével a magyar háziasszonyi szerep jól felfogott érzetével felelt meg. A gondos háziasszonyok figyelmét mi se kerülhetta ki s a szomjas megittatott az ő szolgálatkészségük várás hatásától. Feladatuk a két év előttihez képest nagyobb volt, mert ezuttal a nemzeti casino előterbe is terítve volt, hol lekötözö szívélyességük búverajével oldották meg a nem csekély fáradsággal összekötött feladatot. Itt voltak különben a tüntetésre lerándult fővárosi országgyűlési képviselők is. Kaas Ivor báró és Szentiványi Kálmán, kik környezetük előtt folytonos elismerésüket nyilváníták a kedves felszolgáló mamák iránt. S nem egy vőlelőt foglalkozott a gondolatallal, hogy ez úde, megnyerő arcu s vig kedélyű mamák csak nem fajúlatnak oly anyósokká, milyenekül Sirisaka könyvében az anyósokat kivétel nélkül túlozva festi.

Es most nézzünk szét a táncteremben, hol a katonai zenekar szorgalmasan működött. A disztés Kremling Károly kárpitos kiváló izlését árulta el; azonban a táncterem megcsodált díszét az ifju hölgyvilág kábító és esábitó

aztán az amerikai szőlő menten maradna a phylloxerától, míg hazai tőkékink az élősdiek által ellepptnének, úgy nem térne hozzá semmi kétség, hogy az amerikai szőlőben megvannak a természetes föltételek a mentességre. Ha azonban, mint a „P. L.” levelezője állítja, 3—4 éves amerikai szőlőtelepek maradnak menten a phylloxerától, ez még nem zárja ki azt, hogy az ujonnan ültetett magyar szőlő is ment maradjon. A tapasztalt, gyakorlati szőlősgazda azt mondja: bizonyára, a fiatal magyarországi szőlő-fajokból tett ültetvények is mentek maradnak a phylloxerától, míg életerejük ki nem merül, ez esetben azonban az amerikai szőlőknek is végek van.

J—S J.

(A véletlen találkozása, hogy e cikkel egy időben dr. Roboz Zoltán, Tolnavármegyei phylloxera biztosától is kaptunk egy közleményt, melyet egész terjedelmében közlünk a következőkben:)

A phylloxera-ügyről.

A phylloxera az országban mind rohamosabban terjeszkedik s a legelső rendű borvidékek jelentékeny része már is inficiálva van. Magyarországnak közel nyolcszáz ezer hold szőlőből már az elmúlt év folyamán száznegyven ezer hold volt mint inficiált terület feltüntetve s ugyancsak a hivatalos adatok alapján ötven ezer hold pusztára röggé lett! azt hiszem, rövid idő kérdése, hogy a még fenn maradt kilencven ezer hold pusztára röggé ne legyen, s ehhez a közel jövőben újabb száz ezer hold fog mint inficiált terület hozzá jönni.

Dacára hogy klimatikus viszonyaink ez állat fejlődésére épp-nem a legkedvezőbbek, mégis a pusztulás óriás mérvű s én ezt természetesen részben a védekezés hiányának rovom fel.

Egyes borvidékeken, hol a phylloxera jelenlétét konstatáljuk, a termelők épen nem hisznek a véz létezésében, s így a védekezésről szó sem lehet; míg ismét más borvidékeken, hol a termelők egy jó része hisz is a véz létezésében, ott még ismét egyesek indolenciája hiteltelensége a védekezésnek teljes mértékben való alkalmazását lehetetlenül teszi; így aztán a szőlők ezer és ezer holdakban pusztulnak, ezer és ezer ember esik el tán egyedül jövedelmi forrásától, de meg az állam maga is egyik legnagyobb adó alapjától.

Ily körülmények mellett az államnak kétsége kell venni e fontos ügyet, s mind-utal kell követni a véz fenntartására, lehető lassítására.

Mai viszonyaink mellett igazán képtelenség a védekezés terén eredményre gondolni akkor, midőn előfordulhat az eset, hogy például egy 500—600 holdas borvidéken a véz jelenléte megállapítván, a termelők legnagyobb része hajlandó mindent elkövetni annak lehető lassítására, fenntartására, s elegendő ez üdös elhatározást egy hitetlen, indolens egyén felszólalásának teljesen meghusitani.

Nekem Tolnavármegyében több községben volt már ez az esetem; de meg példa erre a Dunántul egyik nagy bortermelő szabad királyi városa.

Pedig hát egy borvidék életében — nagy sághoz arányítva — egy év százszázreket, sőt milliót ér; tehát minden egyes megmentett oly óriási haszonnal jár az összes termelőkre nézve, hogy a védekezési kiadások vele szemben teljesen elenyésznek.

Ezen az életből merített közvetlen tapasztalatok alapján hoztam én fel az 1888. évben Pécsen tartott phylloxera congressuson az imperatív védekezés eszméjét, a melytől azonban sokan megijedtek.

Most pedig az intőző körök figyelmét kell hogy felhívjam egy törvényre, a mely Franciaországban az elmúlt 1888. év december 15-én iratott alá a köztársaság elnöke által, a mely törvény határozottan kimondja a következőkkel: *„Mely bíróságok által a phylloxera elleni védekezésre oly helyeken, hol az érdekelt szőlőbirtokosság kétharmada a terület háromnegyed részével, vagy pedig az érdekelt birtokosság háromnegyede a terület két harmadával védekezni akar a védekezés a rovarirtó szerekre, tehát a szénkének, szénkének kalciumra, valamint a vízzel elárasztásra van feltelve.*

Melég felhívjuk az intőző körök figyelmét a fenti törvényre, különösen azért, mert egy ilyen törvénynek Magyarországon rendkívül áldásos lenne hatása akkor, midőn még szőlőterületéből közel 650 ezer hold teljesen vézmentes.

Mert hát észlelyes dolog mindent elkövetni, hogy az amerikai vesszők kező számban álljanak, majd a termelő közönség rendelkezésére, tehát a jövő ért. De ép oly észlelyes mindent elkövetni a meglévő vagyon megmentéséért, tehát a jelen ért!

Dr. Roboz Zoltán.

Pár szó a szénkénekkel való védekezésről és párhuzam az amerikai szőlők fas és zöld-oltása között

A pécsi phylloxera congressus óta alig történt valami uezetesebb, eset a phylloxera elleni védekezés nagy munkájában. A mult évi tapasztalatokról alig hallani vagy olvasni még valamit.

A szerkesztőség szives beleegyezésével elmondandó leszek az alábbi sorokban egyetmást, a mit itt még igaz, korlátolt határok között észlelytem, a mennyiben amerikai nagyobb szá-

básu telepek nincsen, de kis mennyiségben kísérleteket mégis tehettem.

A pécsi phylloxera-congressus mindazon védekezési módokat megvittatta általánoságban, melyek hazai védekezési módjaink keretébe beilleszthetők, de 2 rövid déléltől nem elegendő arra, hogy a szakszerűség részletekbe bocsátkozni lehetett volna, s így még mindig marad fenn kérdés, mely az egyes tétélek megvilágításához esetleg szükségesek lehet.

Az általános benyomás mondhatom depriáló volt: egyedül az immunus homokba való ültetés általi védekezés lett általános elfogadva. Sok szó ehhez nem is fér, de a faj megválasztás és művelés-mód mellett még számot kell vetnünk a talajelőkészítés- és ültetés-móddal is, melyről pár megjegyzést elmondani a jövőben nem mulasztom el ültetési eljárásom ismertetésével.

A szénkénekkel való védekezésről keveset jegyezhetek fel közleményem keretébe, de a pécsi congressuson való felszólalásom alkalmával is annyit megjegyeztem, hogy a szőlőművelés tökéletlenségét illetve hiányosságát, a munkás intelligencia-hiányát tartom oknak arra nézve, hogy a szénkénekezéssel való védekezés nem ölt nagyobb arányokat hazánkban. Ezen nézetemet fenntartom mert minden lépten-nyomon bizonyítják a tények. A hazai szőlőművelés a munkások kezében nyugszik (tisztelt az értelmes vezető tulajdonosoknak), s még nagy számlák szőlőterületünk van olyan, melyet a legelfogultabb szénkénekező is sokszorosan megfontolva venne szénkénekezéssel való kezeléssel alá, a mi kevés van, ott a gazda kételye, a talaj alkalmatlan, az évi termésnek csekélyisége, általában az átlagos tiszta jövedelem csekélyisége nem engedi, mert gyalról a művelés, kevertek a fajok, sőt sok helyen hiányzik a szénkénekezéshöz minden munkájában szükséges munkaintelligencia.

De ha a franciák eljárásáról írott jelentéseket olvassuk ott is, habár azok a szőlőzet terén, általában a termelés és értékesítés terén messze felettünk állanak és szakértő nagybirtokosok kezében vannak a védekezés eszközei, ott is az amerikai vesszőtermelés, általában az amerikai való védekezés a főirány.

Szénkénekezni ott lehet, a hol meg van hozzá a fedezet, a hol a talajviszonyok megengedik, a hol szakszerűtlen van jelen minden ábrában. Övnyk kell az által minden esetre első rendű terményünköt a bort, mert átlag 50 millió frt nyerstermés értéket képvisel évenként s millió munkás kéznek ad kenyeret, de állandó gyógy-módnak, illetve a szőlők állandó fenntartásához a szénkénekezéssel való gyérités nem elég, mert nem alkalmas általánosán. Az esetleg emelkedhető borárakat leverni a homoki termés, mely jól választott fajokkal legyőzője lesz a szénkéneknek az általánosán és hosszan tartó védekezési eljárásban, de leszorítandja az amerikai direct-terméket is, mert kevés hazánkban az oly

sokasága képezte. Valóságos virágerdő képét nyújtotta a szemlélőnek Volt ott kikeleti hóvirág, szönde ibolya váltakozva tavaszi, nyári és őszi virágzásuakkal, jácint, tulipán, nefelejtés, ne nyulj hozzámm, (mit sok fiatal ember nem ismer;) hajnalka, szegfű, napraforgó s a rózsanevek százszoros változatai. A jelenvolt díszes hölgyközörszorból a következők kisasszonyok neveit sikerült följegyeznünk: Aronffy Nina, Berecz Klótilid, Bodor Gizella, Bokor nővérek, Brezits Klementin, Budai nővérek, Cach Etelka, Christoph Irma, Cziegler Mili, Dobszay Mariska, Dulcz Irma (Pancsova), Eötvös Ilona, Gálovits nővérek, Giaronne Malvin, Grecks Marcsa, Gundel Etelka, Gunzel Ilka, Haberényi Ilka, Heindl Irma, Hohman nővérek, Ivics Paula, Kalivoda Ilka, Kovács Mariska és Ilka, KozárvEmilia, KrauszMathild (Üszög), Müllber Erzsike, Nagy Flóra, ObefkoLujza és Giza, Petrás Hedvig és Paula, Röhmer Gizella, Röhbling nővérek, Scerny Irma, Soostó nőv, Streicher Katinka és Anna, Szevir Gizella, Thaly Olga, Tálassy Irén, Varga Tekla, Váy Mariska és Piroksa, Weidinger Ilka, Zelesny Mariska, Zsille Etelka — A fiatalág táncoló hajlamának kitűnő elemében volt, példás magatartással és a jó izlésnek megfelelőleg lejtettek. De nem is pír járta három colomban. Az elsőként és rendezőség kiváló tapintattal intézett el mindent, a legtelegizottabb igények kielégítésére is tekintettel voltak. R a t h Máttyás és H a r t l Ferencz elnökök dícséretes buzgódságot fejtettek ki.

Rath bátyánk fiatal emberként sürgölődött, forogólódott, természetesen leginkább a szépnem körül s hol itt, hol ott készségesen fölajánlotta szolgáltatást. Egy izben a nők egész chorusa kérte Rathot, hogy hozzon nekik ebédet. „Ó, igen szivesen, kedves hölgyeim, ezer örömmel szolgálok azonnal”, mondá futásban Rath bátyánk! S rövid várta hoz egy nagy tál tornát, mondván: méltóztassanak hölgyeim itt a k r e b. No volt erre kacagás, riadalom. Kedves Rath bátyánk pedig boldog volt, hogy sikerült tréfájával a hölgyeket józuden megkacagtatni s kiegészítette a tornát vírstíval, mi fölött aztán valóságos irtóháborút tartottak, különösen hajnal felé. Hogy miként kvalifikálódnak a papushölgyek, azt is e pikken sikerült ellesnünk. Fiatal emberek ifjú hölgyek, kiki természetesen imádoztja mellett, ellepnek egy asztal s józuden falatoznak. Az egyik imádó folyton szemlél, hogy eszményképén találjon olyast, mi őt még inkább hozzá fűtze. Megtalálta ezt falatozás közben s ki is jelelté, hogy „oly kecsesen eszik nagysád, hogy, ha egyébként nem sztrétném, hát most ez évésem marcona rám nézve varázs hatás nélkül”. Igazán? felelt vissza a kis hamis, no ha igazán szeret, ugy azonnal csókolja meg kezemet, mondá a szeszélyes hölgyecske. És a kis pücsökös-jelölt e parancs szerű kívánságnak természetesen vonalomból és udvariasságból azonnal eleget tett. És boldogok voltak mindketten különböző okokból.

Egy másik, szintén tanulságos epizód ját-

szódott le egy uracsossal, ki magát még tán ildomosnak is képzeli és egy szerény s kevésbé tapasztalt ifjú hölgygel, ki még, ugy látszik nem sok béli éjszakát virrasztott át. Szegényünk megtörtént az, mi minden halottával is ugy éjfélt után hogy t. i. az éjfélezés jele el nem palástolható ásitásban nyilvánult. Mire az előtte álló udvaronc szellemesen (?) megjegyzi: „ugy látszik ragysám, köztünk oly félsz viszony van, mint a cethal és Jónás közt.” Miféle viszony? Hogy érti ezt, kérdé hölgyünk? Hát ugy, hogy én a cethal én mag a Jónás vagyok. Mire a tapasztalatlan lányka föllig pirult. Hát biz az ily lovagiatlan Jónások megérdemelnék, ha a táncsalonokból az udvariasság révpártjára aköböltátnának tapintatos és udvarias megjegyzéseket tanulni.

A polgári piknik tehát vidámság, kedélyesség és tanulság tekintetében egyaránt kellemes szórakoztatott. Nem is távozott onné hat óra előtt senki, a midőn is a pezsgős palackok puffogása, az élénk szibongás még javában folyt. A bazafias nemes cél, t. i. színházgyűnk is nyert e példás mulatság rendezésével, mert a jövedelem, mely a színházépítés alapjára van szánva, meghaladja a 300 frtot. A példa dicső és nemes, tehát hat; csak rajta, kövessék minél többben, hogy az eszme sikerdás eredményét mielőbb ünnepelethessük.

Dr. Baculus.

szőlőterület, a hol a direct termők teljesen meg-
érnek. A nagyon száraz, meleg, esetleg csekély
termőréttel bíró szőlőterületek odavessznek
előre láthatólag, mert ott szőlőkéregzni se lehet,
az amerikai fajok diszlésében is kételkednünk
lehet.

A szőlőkéregzésről szólván, nem hagyha-
tam óvatlanul dr Roboz Zoltán úrnak, a szőlő-
kéregzés előharcosának a pécsi congressus óta
az amerikai szőlő-vesszők felé való nagy hala-
dását, s remélem, hogy ha még egy-kétszer
Franciaországba kiutazik, diadallal fogja hazza
hozni az amerikai szőlővesszőkkel való védeke-
zés eszméjét erdészeti szempontból, mert olyat
még nem olvastunk, mint az 1888 évi külföldi
utifról tett jelentésében áll, hogy t. i. 4—5 cen-
timéter vastag amerikai alanyokon 5—6-szor oly
vastag európai nemestők élnek, megjegye-
zendő: 8—9 év alatt érték el a nagy fejlettsé-
get, de állítólag bele is betegedtek. Tehát
 $5 \times 5 = 25$ centiméter átmérőjű szőlőtőkék
9 év alatt! (?) Ezt ajánlani kell az alföldnek
tüzelő anyag gyors előállítására végett.

Elismerem egyébiránt, hogy csak millimé-
terekről van szó, sajtó és tollhíba mindig elő-
fordul, de lehetetlen az, hogy a montpellieri
gazd. tanintézet vezetősége 2—3 milliméter-
átmérőjű alanyokra ojtott volna 9 év előtt is,
mert alany és ojtó galy egyenlő vastag ojtáskor,
ily vékony nemest is ojtó galvakat művészet
találni is. A vastagodás pedig 9 év alatt le-
het, hogy csak 1—2 milliméter, de csodálatos,
hogy 5—6-szor oly vastag a nemest rész s mégis
élnek a tőkék.

Legvalószínűnek vélem a harmadik eset-
tet, mely szerint Roboz úr az elgoultás szem-
üvegét nem felelte itthon. Ezzel pedig sokat
ártott a terjedelmes jelentés érdemleges részének,
mivel némelyek kétségbe vonhatják az előbbieket
alapján az érdemleges részt is.

Mindezekkel nem akarom a szőlőkéregzés
sikerét kétségbe vonni, de még hazánkban nem
tudok oly európai szőlővesszőkkel való telepítést,
mely a szőlőkéregzéssel való gyérítés által lenne
fenntartandó, jöhető én is lehetnek tartom
most is, ha céltatosan gyérítésre van a telep
berendezve megfelelő talajban. Sőt b-következ-
hetik az idő, hogy lesz oly szőlőterület hazánk-
ban is, hol directtermő, amerikai ojtó európai,
szőlőkéreg, külön-külön szerepel egy gazdánál,
de külön bözök fekvésben, eltérő talajban és külön-
böző műveléssel a fajoknak megfelelően.

(Folyt. köv.)

— **Budapest-pécsi vasut.** Az a tény, hogy
a budapest pécsi vasut igazgató-tanácsa Baross
Gábor közlekedésiügyi miniszternek az ezen vonal
megvásárlására és üzembevételére vonatkozó ja-
vaslatát elfogadta s a szabott feltételekhez
egyébként is hozzájárult, mindenkit különös meg-
elégedéssel és megnyugvással fog eltölteni. Ezen
vonal üzeme tehát alkalmasint már legközelebb
a magyar államvasutak kezelésébe megy át s
ezzel el lesz érve a magyar államvasuti hálózat
további megnagyobbítása, talán befejezése. De
egyéb okok miatt is nagy fontossága van a buda-
pest-pécsi vonal megvásárlásának. E vonal minde-
nekelőtt biztosítja a magyar államvasutak prae-
ponderantiáját az összes dunántúli vonalak föl-
lött; továbbá döntő befolyással lesz a Dunán
való forgalom rendezésére és végül — ez a
legfontosabb mozzanata ennek a transzicciónak —
helyreállítva van általa tisztán magyar vonala-
kon a közvetlen s legrovidebb összeköttetés a fő-
város és Fiume közt. Bizonyonyal lesz még alkalm-
unk visszatérni ez ügyre; de már a fennmili-
tettekből is kitűnik, mily szükséges volt a buda-
pest-pécsi vasut megszerzése a magyar állam ré-
szére, s mily átvös következményekkel lesz
forgalmi politikánkra és kivitelnkre.

Ezért az érдем első sorban Baross Gábor
közlekedési minisztert illeti, aki erős akarat és
lankadatlan tevékenység által lekesítve, messze
ható tekintettel és céltudatosan halad egy oly
mű b-fajazat-éhoz, melyhez még kevés esztendő-
vel ezelőtt, igen értékes forgalmi politikusaink
maguk is csak vágyó reményüket merték fűzni.

F A B S A N G.

A pécsi izr. nőegylet ma, f. évi március
hó 2-án a „Hattyu“-teremben a katonai zene
közreműködésével táncestélyt rendez. Kezdeté 8
órákor. Személyjegy 1 frt, este a pénztárnál 1
frt 20 kr. Jegyek előre válthatók Engel Lajos
és Alt és Böhm uraknál. Felülvezetések közö-
nettel véte'nek és hirtalpilag nyugtáztatnak.

*
Mágocsról írja levelezőnk: Úgy látszik
dalárdánk, mióta tévenyken plebanosunk főt. H a l-
v a x József áll annak élén, új életre kel, más
szeplem lengi át. Az e hó 23-án rendezett tánc-
mulatása is megmutatta, hogy most már azon
az úton halad, mely, kivált kisebb községekben,
az ily intézmény tulajdonképeni céljához, a tár-
sadalmi osztályok egyesítéséhez vezet. Mert míg
eddig estélyei nem igen sikerültek, a mi részint
annak tulajdonítható, hogy csak a tagok hivat-
tak meg, addig az idén a nagyvedlőg alig volt
képes a sok helybeli és vidéki vendégeket befo-
gadni. De nem csak az anyagi siker volt oly
szembetűnő, hanem a jó kedv, eme főkélléke
mindent mulatságnak sem hiányzott, ami azon
tényből is látszik, hogy a nagy többség csak a
nap feljöttével (a mi tudvalevőleg febr. 24-én
1/2 7 óra körül szokott történni) távozott. Mörp-
heus karjaiban kiphihenni az új fardalmait. Em-
lilitést érdemel, hogy a szünőrában a dalárda mű-
ködő tagjai 2 darabot énekeltek, és pedig oly
összhangzással és szabotossággal, hogy a jelen-
váltak tapsokkal nyilvánították tetszésüket. Ott
voltak a hölgyek közül: Kutasz Károlyné, Albert
Istvánné és Ottó Józsefné Vaszaróll, Heiden
Sándorné Kercseligetről, Jilly Ignácné, dr Pinkusz
Márkné, Bányai Béláné, Kapéter Lajosné, Hahn
Adolfné, Flasisz Józsefné, Vértassy Adolfné,
Hübner Józsefné, Bach Gyuláné, Friedmann Iz-
nácné, Weisz Dávidné, Schwarz Mátýásné, Kram-
mer Józsefné, Fried Sándorné, Özv. Eckstein Ka-
ticia, Ungár Józsefné és Ungar Imróné urhöl-
gyek, Nagy nővérek. Czizler Janka, Borsitzky
Erzsi Vaszaróll, Schröder nővérek Csibrákról,
Heiden nővérek Kercseligetről, Hübner Ríza Je-
nőről, Back Anna Sásról, Egli Gizella Tavalról,
Schwarzenberg Emma, Fried nővérek, Lechner
Julia, Maráth Matild, Flasisz Paula, Schwarz
Klára, Schmidt nővérek, Dobszay Matild és Tá-
más Teréz kisasszonyok.

*
A „Pécsi dalárda“ kedden, azaz 1889.
évi március hó 5-én a Scholcz-féle sörccsarnok
dísztermében farsangi estélyt rendez, melynek
műsora a következő: 1. „Dalár-induló“, férfi kar
Rieger Györgytől. 2. „Csizmás kandur“, magán
ének Millőkertől. 3. „Lauter solche Sachen“,
magán dal Bergmanntól. 4. „Népdalok“, férfi kar
Hofer Károlytól. 5. „Zsidó szerenád“ kar, bariton
szólvál Genéttől. 6. „Szavalat és ének“
előadja egy kis óvodás. — 7. „A kocszavadá-
szok“, hármas jelenet Genéttől. 8. „Müller és
Schultze“ kettős, Genéttől. 9. „Kékszakállú és
Othello“ operette, egy felvonásban. Személyek:
Rákó, tőkepénzes. Moráh, hajművész. Történet-
helye a fodrász műterem. 10. „A Balaton taván“
kar, zenekar kísérettel. Fabrbach F. A műsor
között levő szünet alatt az 52. sz. cs. és kir.
gyalogezred zenekara kedélyes darabokat fog ját-
szani. Az ételekről és italokról Minásch vendég-
lős gondoskodik. Ezen estélyre csak meghatá-
zott számú jegyek adatnak el. Belépti jegyek előre
válthatók Domján L. és Valentin K. fia könyv-
kereskedéseikben. Belépti díj személyenkint (előre
nem váltva) 1 frt; este a pénztárnál 1 frt 20
kr. Kezdeté esti 8 órákor.

*
A „pécsi dalkoszoru“ 1889. évi március
3-án a „Scholcz-féle sörccsarnokban asját alapja
javára, szindarabball és táncal egybekötött dal-
estélyt rendez, melynek műsora a következő:
1) „Ég ölőben“ férfikar Pache J. 2) „Az újság-
ban mit hirdetnek“ tréfas férfikar Böhm M. 3)
„A süket bankár“ vígjáték 1 felvonásban,
írta O. S. Birch, fordította Császár Miklós.
Személyek: Domaissem, bankár Notter József ur.
Englantine, leánya Schwarz Fáni k. a. Placid,
földbírtokos Landgraf Ferenc ur. Bonifác ko-
mornik Tisztás Pál ur. Csendőr Botlik Imre ur.
Történet a bankár Lyon mellett nyaralójában.
Idő jelenkor. 4. „Vándor zenészek“ fellépte az
első Stüttzengrűni nemzetközi, örökösen vándorló
műzenetársulatnak. Személyek: Schabel, klarine-
tista. Knorpel, fagottista. Wermuth, waldhornista.

Lips, posaunista. Stöpfel, nagy dobos. Belépti díj
előre váltva 50 kr, a pénztárnál 60 kr. Kezdeté
pont 8 órákor. Jegyek előre válthatók: Gyimóthy
Gyula. Alt és Böhm, Engel Lajos és Hergert
József urak kereskedéseiben.

H I R E K.

**Népgyűlés és tüntető körmenet volt va-
sárnap d. u. városunkban a véderő javaslat 25
§-e ellen.** Az előkészületek a jogakadémiai hall-
gatók részéről még a mult hét folyamán meg-
tették: táviratilag híván még egyes képviselők-
ket a lejövetelre, értesítés azonban csak szombaton
d. e. jött, jelelvé, hogy Ka a s Ivor báró és
S z e n t i v á n y i Kálmán mársékat ellenzői és
B o d a Vilmos függetlenségi párti képviselők
az este jönnek meg a tüntetés vezetésére. Meg
is jöttek, de Boda nélkül, ki vasuti csatlakozás
hiányában Szegszárdon rekedt és így az o r s z á-
g o s függetlenségi párt nem volt képviselve.
Az érkező képviselőket a zászlókkal, kokárdásan
kivonult ifjuság, az ügyvédi kar több tagja:
E g r y József, N é m e t h József, dr E g r y
Béla, dr N e m e s Vilmos stb. és nagyszámú
polgárság lelkesen fogadta. A képviselők a „Hajó“
vendéglőbe szálltak és este meglátogatták a
polgári pikniket, hol lelkes környezetben számos
hatóság pohárköszöntőt mondtak és általában
igen jól érezték magukat. — A népgyűlés más-
nap vasárnap d. u. 3 órákor vette kezdetét a
Széchenyi téren hova a Korona és Hétéfedelem
vendéglő előtti térről, zászlókkal, (közöttük egy
kettős zászlóval, melyen „Le Tisza Kálmánnal“
fóliát és egy fekete táblával, melyen halálfo
alatt a 25. § volt rajzolva) zenével mintegy
5—6 ezer ember gyűlt össze. t u l n y o m ó
n a g y r é s z t k ü l v á r o s i és vidéki
p o l g á r o k b ó l n ö k b ő l i s g y e r m e-
k e k b ó l, míg az intelligencia, körülbelül
100—150-en a Ribay-kávéház erkélyén foglalt
helyet. A népgyűlés előkérő dr J o b s t Lázló
választotta meg, ki hangsúlyozva, hogy a pol-
gárság távolról sem akar utasítást adni a város
képviselőjének, mire nincs is szükség, mert
Percel Miklós a véderőjavaslatot még által-
nosságban sem fogadta el, és kérve a polgá-
rokat, hogy a népgyűlésen a tárgy fontosságához
mértén viseljék magukat, átadta a szót az ifju-
ság szófonaknak: C s á k Károlynak, kinek beszé-
dének magja a következő: a Tisza-kormány 10
évi működése alatt egyetlen egy hazafias tényke-
dést sem tud fölmutatni. A kormány a 14-ik
§-sal a jelent megrabolni, a 25 ik §-sal a jövőt
meggyilkolni akarja. A kormány azt akarja, hogy
az anya nemetül tanítsa fiát. Az ifjuság azonban
ennek ellentáll és sikert fog aratni, mert az ifju-
ságot támogatja a polgári elem. Az önkéntesek-
kel rosszul bánának, mit mutat az, hogy az önk-
kéntesek uton-utófélen agyonlövők magokat. Az
ifjuság kész a hazáért utolsó csep vért odaadni,
de a soldatescanak semmit. — Ezután fölolvasta
a következő határozati javaslatot: 1. Pécs sz.
kir. város polgársága megbotránközálással veszi
tudomásul a szőnyegen forgó véderő-törvény-
javaslat 25. szakaszát, annak azon intézkedését,
hogy azon önkényesek, kik a tisztí vizsgát si-
keresen ki nem állják, egy második évi szolgá-
latra kötelezetnek s egyszersmind ünneplésen
tiltakozik a kormány azon intenciója ellen, melyek
a magyar nyelvet a németnek alárendelik. 2.
Pécs sz. kir. város polgársága a hadseregben a
magyar nyelv érvényre jutásának garanciáját
abban látja, hogy a tisztképzés és az elméleti
tisztí vizsga a magyar állam hivatalos nyelvén
történjék és ez törvénybe is iktatassék. 3.
Pécs sz. kir. város polgársága bázalommal
mond köszönetet képviselőjének, id. Percel
Miklós úrnak a haza és az ifjuság érde-
keinek kitartó pártolásáért. — Ezen javaslat tilta-
kozó része a képviselőház elnökének beterjesztetik.
A határozati javaslat elfogadtatván, Kaas Ivor
báró lépett a szószékre és hosszú beszédben,
melybe nagy rutin nal voltak beleszöve az el-
lenzék és Apponyi éljeneztetésére és Tisza ab-
cugolhatására alkalmas helyek, mondá el nézetét
a véderőjavaslatról. Beszéde nyomósabb részei:
A kormány megtámadta a magyar civilisatiót.
Az ellenzék köszönetet mond Pécs városának tá-
mogatásáért, e támogatás nélkül az ellenzék
semmi. A nép akaratát mindenható. A kormány
nyomása felrázta a nép alvó akaratát. A kor-
mány el akarta venni a nemzet azon jogát,
hogy vére felett maga rendelkezék, el akarta

venni a jogot a nemzetől, hogy katonát adhasson és e jogot a királynak és Ausztriának adni. A kormány a 14. §-sal egy darabot le akart törni az alkotmányból, de a kegyes király, látva a nemzet aggodalmait, úgy módosította a javaslatot, amint az ellenzék akarta. A kormány csak a saját akaratát akarja törvényvé Tisza a hatalmas kényur, látva, hogy az ellenzék mögött százezrek állnak, engedményeket akar adni. Hát engedmény az, ha a nemzet sajátját nem adja oda és a kormány e sajátunkat meghagyja? A 14. §-nál a kormány engedett, de csak úgy, hogy a halálra való 25. § fenntartatik és ezt a szolgáshoz szokott többség megszavazza. De a nemzet nem ad meg semmit, hanem a főváros példájára tüntet és erre a sápadt kényur bátran megfélemltet és vitézzül kezd meghátrálni. De még mindig kemény a csontja; se az akaratát nem akarja alárendelni, se helyét másnak átadni, de megakar alkudni. A 25. § szerint nem egy, de két évig kell önkénteskedni az iffunak. Ki előbb 8, aztán a felsőbb iskolán még 4 évig tanult. Ki képes arra, hogy fiát 14 évig tanítsa és zullaggal tartsa? A gazdag! Hamiság az, midőn azt mondják, hogy a hadügyi kormányt tiszték kellene; nekik altisztek kellene; azt akarják, hogy az ifjak visszatartottak legyenek a második évre. Az ellenzék a német nyelvű tisztí vizsgába nem egyezhetik bele; eddig az ellenzék kivitte, hogy utastába fog adni, hogy magyarul tudó tiszték tanítsanak, magyar tankönyvek legyenek és a vizsga magyarul is lehető legyen; ezt az ellenzék és az ifjuság elfogadja, de nem mondja, hogy ez elég. Az utastás nem törvény, meg lehet változtatni. Ö Felsége után más uralkodók is akkor más utastást adhatnak ki. Az utastásban adott engedmények még mézes madzagnak se jók. A hunanus ezredes meg fogja tartani, de a magyar iránt ellenséges érzületű, meg fogja az ifjakat buktatni. Csak törvény óvhatja meg az ifjuságot és csak törvénnyel törhetnek utat a magyar nyelvnek a közös hadseregbe. Küzdeni kell a 25. § és a kormány ellen, mely eljártozta bizalmunkat; csak a terheket szaporította, a parlamentet megnyomorította, hozzányult az alkotmányhoz és az ifjusághoz: ilyen kormányt nem tűrjön a nép. Örül, hogy felviheti az üzenetet, hogy Pécs városa az ellenzékkel tart. — Ezután **Egry Dezső** szólt, kifejtve, hogy a magyar ifjuságnak joga van követelni, hogy magyar szó mellett védelmezhesse azt az oltárt, melyet őseink oly gazdagon megkoszoruztak és kijelenti az ifjuság tiltakozását. Végül **Szentiványi Kálmán** szólt, erős színezetű beszédében, melynek lényege: Miután a parlament kormány iránt a bizalom megszűnt és a parlamentben a nemzeti szabadságot az ellenzék nem biztosíthatja, kell, hogy a népre hivatkozzék, mely a terheket hordja. A Tisza-regime Tisza-farsang —; drága farsang nagyon, mutatják az adókönyvek, a bírói függetlenség hiánya, a megnyomorított vármegyék. Az ipar, kereskedelem, munka megbénítva; csak egy jelszó van: fuss, vagy fizess. Mit nyújt az állam? A véres verejtékel nincs arányban a jutalom. A 14 éves farsang csak arra való volt, hogy bolonddá tétessék a nemzet. A Tisza-farsangnak véget kell vetni és a küzdelmekről nem szabad visszarúgni, ha a dolog nem oly hamar megy is. — Ezután a népgyűlés elnöké dr. **Jobst László** fölolvasta még egyszer a határozati javaslatot, mely elfogadott és miután még egyszer felhívta a közönséget, hogy a kormeneten a szent ügyhöz méltóan viseljék magukat (mely kijelentés „igérjük, megtartjuk” kiáltással fogadott) a tömeg megindult s miután a legnagyobb rendben bazafias dalokat énekelve bejárt a város több utcáját, visszatért a Széchényi-térre, hol Szentiványi Kálmán buzdított szavaira a legnagyobb rendben elszólt. Este a Fehérfőle vendéglőben nagy banket volt, melyen az intelligencia számos tagja vett részt. Az első pohárköszöntő **Erreth János** ügyvéd mondta a királynak és királynak, ezután felköszöntött mondott dr. **Kaas** Pécs városára, **Szentiványi Kálmán** a pécsi fiatalokra, majd a pécsi hölgyekre. **Németh József** ügyvéd **Kaasa**, **Jobst László** Szentiványira, **Pleinger Ferenc** Perczel Miklósa, **Egry Dezső** **Kaasa** és Szentiványira, **Szinkovich Károly** az ellenzékre, **Kaas Ivor** Kossuthra, **Horváth Boldizsára** és **Apponyira**, **Feiler Mihály** kartársai nevében **Kaasa**, mint hírlapíróra és az alkotmányos Magyarország teljes kiépülésére, dr. **Nemes Vilmos** az ügyvédi karra,

Haksch Lajos jóízű humorral, **Kaasa** és **Szentiványi** majd a joghallgatókra, dr. **Egry Béla** ügyvéd a helyi sajtóra, kikre **Kaas** és **Szentiványi** is szép köszöntőket mondtak, dr. **Kerek Mihály** ügyvéd **Czifer Akosra**, **Bolgár Kálmán** ügyvéd **Egry Józsefra**, **Külle** és **Pál** az ifjuság mintakéneire, vezetőire stb. stb. A lakoma a legdrágább és emelkedettebb hangulatban oszlott szét s a képviselő vendégek, miután másnap a város több nevezetességét megnézték, hétfőn dében hagyták el városunkat, midőn is az ifjuság tömegesen vett fölök búcsút az állomásnál. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Szentiványi képviselő rögtönzött és táviratilag közölt versben adott kifejezést a Pécsért osztályrészül jutott szives fogadtatás felett érzett örömeinek és hálájának.

A **hétfői városi közgyűlés** a legenyhébb és legrendesebb befolyás volt. Még fölészólalás is alig történt. Vitanak meg egyáltalán híre se volt. — A jövő közgyűlés határidejéül április 15-ike tűzött ki. A tárgysorozat megkezdése előtt **Litke József** fölészólására elsőnek tárgyalott **Arad sz. kir. város** átirata, mely a véderőjavaslat 25 ik §-a ellen az országgyűléshez írt feliratának támogatását kéri. melynek kapcsán a közgyűlés kimondotta, hogy az említett irányban feliratot intéz a képviselőházhoz. — A városi kerézi állás 300 frt fizetéssel és 100 frt személyes pótlékkal rendszeresített. — A városi nyugdíjszabályzat a belügyminiszter által kívánt irányban módosított. — A budai külvárosi plehánia-templom restaurálása 5000 forint elhatározott, mely célra az elért pénztári fölőség fordított. — Az **Oertzen-féle ház** megvételé iskolai célra elhatározott. **Bees-értéke** 65 680 frt; vételár 62.500 frt és az illeték fele. A ház jövedelme 3456 frt. Az átalakítások 15.000 frtba kerülnek, míg épen fedez a mostani polgári iskola épület eladási ára. — A **Skerletz-major Jankovics Sándornak** 5170 frtért eladott. — A **Gründler-utca** megnyitása elhatározott. — A körházi kápolna és minaret kitarozása megszavazott. — A városi söraccis bérlete az év végeig meghosszabbított. — Az állami söház és vámhivatal részére a város használatul telket és 5160 forint értékű építési anyagot ad; az építési költségeket (14000 forint) az állam viseli. — A város erdejében a száraz fa-szedés szabályozott. Ez jövőre csak október 1-től április 1-ig gyakorolható és pedig hetenként kétszer: hétfőn és pénteken. Engedély csak helybelinek adatik, kik jelvényvel láttnak el. Az erdőben sétálni öhajóknak idényjegyeket kell kérniök a gazdasági hivatalban. — A vasyár megvétele iránt beadott pótárveréstől a város elállt, miután a telekre, az azt megvívó **Höfler cégtől** a város 2 hold rétet kapván, a városnak többé szüksége nincsen. A 2 hold vételárát (300 frt) a **Höfler cég** nem igényli és annak haszna a szegényháznak engedték át, mi a **Höfler cég** áldozatkészségét szép szíben tünteti föl. — A város köbányái az eddigi bérlőknek újabb 3 évre az eddigi bérért bére adtak. — A honvéd-laktanya folyosóihoz 2000 tégla megszavazott; a keramit-kövezéshez a város nem járul. — A városi zálogház beszüntették és a tanács fölhatalmazták, hogy azt, ha valaki a belefektetett összegért megvívni, eladhassa. — **Rehák Gyula** leváltárnok a közgyűlés elismerésének nyilvánítása mellett nyugdíjazott. — A iskolások előterjesztése, hogy a város feliratot intőzen a közoktatási miniszterhez, hogy azon rendeletét, melyben meghagyja, hogy a tanító-választásokra vonatkozó összes okmányok felülbírálás vett a közigazgatási bizottsághoz fölterjesztessenek, vonja vissza, dr. **Jobst László** ellenzék és a polgármester pártól felszólására elfogadott és ezzel a közgyűlés véget ért.

A **reálisokai tanárok felolvasásai**, melyeket a színház alap javára rendeznek, minden körben általános érdeklődést keltettek. Társas körünkben mindenütt csak a sikerült gondolatot s a két első fölolvastást dícsérik. Semmi kétségünk, hogy a még hátra levő hat este az érdeklődést egyre növelni fogja, a mit mutat az a körülmény, hogy az első fölolvastás után új sor ülő helyet kellett lefoglalni az állandó hallgatók számára. sőt még ma is az eredeti áron veszik a már csak hat előadásra érvényes jegyeket. Ezen kívül pedig megindult a felülvizetése sora is. Eddig felülvizetettek: **Erreth Antal** és **Lenkei Lajos** 3—3 frtot és **Bolgár Kálmán** 1 frt 50 krt. Így a felülvizetésekkel együtt a két első fölolvastás és az eladott állandó je-

gyek után az összes bevétel meghaladja a 260 forintot. — A fölolvastóknak tehát nem csak az erkölcsi sikerrel kell beérniök, hanem önérettel elmondhatják, hogy a színház ügyét példával és tettel előmozdították.

Dr. Gereze Péter fölolvastása Madachról és az ember tragediájáról, néhány nap mulva bővített alakban elhagyja a sajtót és nyomtatott alakban is annak a fmeses czélnak javára fog szolgálni a m-lyre addig is szép összeget hozott már. Szerző a tisztá jövedelmet a színházalapnak ajánlta fel, a mi a sikerült fölolvastás kelendő-ségét bizonyosan nagyban elő fogja mozdítani. Elő-jegyzéseke egy példányra 25 krajfaj előre is elfogadunk mi is és a helybeli könyvkereskedők is.

Dr. Loewy Lipót orvos-tanár fölolvastása, a reálisokai tanárok fölolvastás ciklusának egyik érdekes estéje, a programtól eltérően nem március 10-én, hanem 11-én, hétfőn, fog megtartani. A fölolvastás keleti utazásainak legérdekesebb mozzanatait és tapasztalatait dolgozta fel e célra a cím alatt: **Élelményeim Bagdadban és Babylonban** s előre láthatólag semmi tekintetben sem fog a két első fölolvastás mögött maradni, s a közönség érdeklődését külön felhívni rá nem tartjuk is szükségesnek.

A **színházalap javára rendezett második fölolvastást** **Maksay Zsigmond** redltánár tartotta vasárnap este, mikor a tüntetés soknak figyelmét elvonta e tárgyról. Mondanunk sem kell azonban, hogy e mellett a négyelt nagyszerme szulva volt városunk legelőkelőbb, legintelligensebb közönségével. A költséggel és sok fáradsággal egybeehordott és felállított kísérletező eszközök és gépek egész tömege foglalta el a fölolvastó hosszú asztalt, az egész emelvényt s a mellék termet is. A kik jelen voltak, általános elismeréssel sőt nagy dicsérettel emlegetik **Maksay** gondos, szabatos szép előadását s egytől egyig sikerült valóban tanulságos és érdekes kísérleteit. Elmondván röviden a Galvani tanár nevével galvanizmusnak nevezett érintkezési villamoság fel-fedezését, bemutatta e csodálatos természeti erő hatását az iránytűre, a vas delejesítésére, a víz felbontására, az erő átvitelére stb. A közönség **Maksay**nak minden egyes kísérletét zajosan megtapsolta és megéljenzete. Annyi áll, hogy közönségünknek aligha volt és lesz egváhar alkalma ilyen érdekes tünemények szemlélésére s ilyen érdekesítő előadás hallgatására. Ez a fölolvastás még jobban felkelté közönségünkben azt a vágyat, hogy vajha a hivatottak más években is rendezzenek ilyen ciklusokat, mert ha van szakértő, a ki ismeri a tudományt közölni, bizonyára van közönség, mely azt meghallgassa.

Hymen. **Závody Albin** szegszárdi törvényészi bíró testvérét **Irmát** eljegyezte **Vasdnéy Géza** kuriai tanácsjegyző. — **Graits** **Endre** festőművészünk eljegyezte **Csernohorszky** vasuti állomás vendéglős és borkereskedő leányát: **Matild k. a-t Villányról**.

Tanítói pályázatok. A **baranya-szt. iváni r. k.** iskolánál ujonnan szervezett másodosztályu tanítói állásra f. évi március 4-ikéig, a **kakasi l. oszt. r. k.** tanítói állásra március hó 9-ikéig pályázat van beadtvé.

Az egyházmegyéből. **Fülöp István** szigetvári káplán ugyanoda vicarius-sá nevezetett ki. **Dobos Henrik** bogádi és **Katics József** mohácsi káplánok, ugy szintén, **Kirschane** **Ödön** beremendi és **Neumayer Dezső** kőmendi káplánok kölcsönösen áthelyeztettek.

Bírói kinevezés. **Kereses Miklós** pécsi bírói osztály albiró a pécsi törvényszékhez bíróvá nevezetett ki.

Halálozások. **Özv. Wagner Károlyné** szül. **Gianone Anna**, meghalt f. hó 21-én, életének 84. évében Budapesten. — **Killer Ti-vadar** meghalt f. hó 25-én életének 39-ik évében. — **Hermann Nep.** János meghalt f. hó 25-én, életének 60 ik évében.

A **pécsi szőlősgazdák egyesülete** állandó munkavezetőül **Vásárhelyi Lajos**, vincerképezdét végzett és gyakorlati alkalmazásban is volt egyönt választá mag, ki már e hóban állomást elfoglalja és tehetőségeit a szőlősgazdák rendelkezésére fogja bocsátani.

Nem lesz szénkéneggyár Pécssett. A pécsi szőlősgazdák egyesülete megkérte a földművelés-, ipar- és kereskedelmügyi ministert, hogy az általa az országban felállítatni szándékolt második szénkéneggyárt Pécs város területén helyezze el. Mely kérelemre a következő leirat érkezett:

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Az alföld ármentesítéséről.*)

Egy hollandi mérnök levelei.

(Helyreigazítás. Lapunk múlt számában e címen közölt cikksorozat - részletünkbe 2 sajtóhiba csuszott; egyik, hogy a Tisza levezető csatornájában másodpercenként 12 és 1/2 vizleflyás számított. Itt 2 és 1/2 lábnyi vizleflyás számítandó; második, hogy a levezető csatorna 65 helyett tévesen 5 mértföldnyinek vették, mit ezannl helyreigazítunk s ezzel áttérünk a cikk folytatására.)

*

II. Levél.*)

Az árvíz elleni védmunkálatok tehát, (a csatorna és völgyelzárások) 77 és 1/2 millio frtba kerülének.

A Tiszavidéki társulat kimutatásai szerint eddigelé védekezésre kiadott 56 millio forint és legközelebb gátak helyreállítására ki fog adatni további 17 millio frt, mi összesen 73 millio. És most kérdem: elértük-e e 73 millio forintért a védelmet?

A gyakori gátszakadások és áradások erre határozott nemmel felelnek!

A Szamostól Palánkúig menő levezető csatorna terve józan észszel nem vonható kétségbe, mert ennek — kapcsolatban a völgyelzárásokkal — a védelem mellett még más nagy mellékhasznai is vannak az öntözés, hajózás, kereskedelem tekintetében.

Ha ily módon a Tisza és mellékfolyóinak össze- és leflyása jól beosztott rendszerbe hozatnék; ha az összes érhegyek úgy a csatorna mentén a síkon, mint a völgyelzárásoknál, a hegységeken telegráf és telephon utján egymással és egymásközött és mindezek központjukon, Szegeden, vagy Budapesten összeköttetésbe hozatnak, úgy igen könnyű lenne a központból a fölmerülő szükség szerint a zilipeket itt elzárni, amott megnyitni, a vizeket itt összegyülemleszteni, amott leflyatni, míg a mostani rendszer (?) szerint a víznek, ez éltető elemnek kötött marschrou-tetal a lehető leggyorsabban kellene a déli Kárpátok sziklahadéka között az országból kitaradnia és mégis, mintha bizonyos titkos erő ez esztelen rendelkezés ellen föllázadna, gátjaink áttöretnek, készakarva, erőszakkal itt akar maradni azon elem, mely nélkül élet nem képzelhető.

Ez az én nézetem a magyarországi víz-kérdésről. Benső meggyőződésemm, hogy a bajon csak úgy lehet segíteni, ha rendszer segélyével áldással változtatjuk át. A talaj és víz-viszonyok helyes fölhasználására irányuló rendszer nélkül Lombardia még ma is sivár kövidék lenne; de a rabszolgává tett hegy-patakok lehetővé tették a növényzet öntözését (földről) és ma Lombardia gazdag, virágzó tartomány.

A talaj- és vízi viszonyok helyes fölhasználásban nyilvánuló rendszer nélkül Német-alföld még ma is sivár mocsárterület lenne; a rend-

szeresen ásott és emelt csatornák és gátak azonban lehetővé teszik, hogy a víz a tenger színe alatt egész 6—7 hüvelyk magasságig fölhatoljon a termő földre, hogy a növények a föld hajcsövességénél fogva gyökérzetüknél eléggé elláttassanak nedvességgel és ime: jöllehet Német-alföld nagy része néhány méterrel a tenger színe alatt fekszik, ez ország, annak lakói és lakóinak jóléte virágzik.

De mi lenne Lombardia sziklaföldével, mi lenne Német-alföld mocsaraival az Istentől és természettől oly gazdagon megáldott Tiszavölgyhöz képest, ha itt is a talaj- és víz-viszonyok rendszeres kihasználásával dolgoznának?

Szomorú, de igaz, hogy Magyarországon lassan-lassan hozzá szoktak a vizet ellenséges elemül tekinteni. A ki azonban ennek ellenkezőjéről akar meggyőződni, az keresse föl a Bécs-Ujhely körüli szikla-mezőn a „Theresienfeld“ nevű oazist. Első szárazföldi utamon, mely Bécsen át Triestnek vitt, jöttem ide. Bécs-Ujhely előtt nem mesze egy sürti, nagy falcsoportozatot vettem észre, melyből itt-ott egy-egy fehér tűzfal kukucskált elő és e fa- és tűzfal csoport kebeléből egy szerény tornyocská emelkedett ki; mindez nagyon felkelté figyelmemet és a midőn azon ligetet megláttam, mely a kis dombot beárnyékolá, melyre az oázis alapítójának neve élő virág-betűkkel plastikusan volt fölrajzolva, megszilárdult azon felhatározásom, hogy itt kiszállok, megtudandó e jelenség történetét. Itt aztán megtudtam, hogy a legnemesebb nő, aki valaha országot kormányozott, midőn e köves vidéken utazott, egy kis patak láttára mintha villám elcikkázott volna át agyán és azonnal elhatározá, hogy e szikla-mezőn gyarmatot alapít és a gyarmat művészi módra létesített és Theresienfeld-nek neveztetett, mert Mária-Theresia volt ez oázis alapítója, mely a fönt említett patakocská által a vízműépítészeti törvényei segélyével oly módon öntöztetik, hogy a legnemesebb gyümölcsökön kívül fözelék, burgonya, kukorica, sőt még gabna is bőségesen terem és a gyarmat lakói szorgalmuk gyümölcsében bőséges táplálékot kapnak. Fölkerestem e csöndes ligetet, mely a nemes alapítónak szerény emléket beárnyékolja. A fájdalom leirhatatlan érzése fogott el, midőn e helyre léptem, melyen a háladatoság szent érzelmé szerény emléket emelt ugyan, mely azonban mégis az egekre tör.

Egy patakocská volt s az még ma is, mely 100 és 100 boldog embert gazdagon eltart, mert a nemes uralkodónól értett hozzá, hogy miként kell szikla-halomból és patakából a legszebb virágokat és a legszebb gyümölcsöket elővarázsolni.

Mily óriási terjedelmű oázisokat lehetne az Alföld pusztáiból teremteni, ha a Szamostól a föntebb jelzett irányban egy csatorna vonulna keresztül a sikságon? E sikságon, melynek szikes talaja erősen alkáliasan hat és ezért több nedvességet kíván, mint a közönséges anyag-föld, viszont azonban azután csodálatos terméseket is ad.

(Folyt. köv.)

*) Lásd a „Pécs“ f. évi 1. 2. 4. 8. számait.

„Mintán a szőlősgazdákra nagy fontossággal bír az, hogy a szénkényeg lehető legolcsóbban állítassanak elő, ez pedig leginkább oly helyen eszközölhető, hol a szénkényeg előállításához szükséges: készülétek elhelyezésére alkalmas épület, kezelő személyzet, tüzelő anyag és faszén van, vagy könnyen megszerezhető, a gyárat a pénzügyminiszterrel egyetértőleg oly helyen szándékozom föllátni, a hol egy állami kohó tartatik üzemben s hol tehát az érintett kellekék jobbra fölláthatók. Ugyanazért az egyesület kérelmét figyelembe nem vehetem.“

A ki az ügyet szíven hordja. Évről-évre tudomást veszünk arról, hogy az iskolázás elnöke Aidinger János kir. tanácsos polgármester majd itt, majd ott a szokásos iskolalátogatásait megteszi. Hogy a tanítókról és azok mikénti eljárásáról teljes tájékozást szerezzen az idén egy intézetet tervszerű következetességgel vizsgál meg. A tapasztalatokról levonván a paedagogiai és didactikai következtetéseket, (mert az iskolázás elnöke ehhez is ért), észrevételeit nem is kék jóakarattal az ügy érdekében az illető tanítók tudomására adni. Most a felső vámház-utcai iskola osztályait látogatja a mult hetekben pedig az Agoston-téri iskolát vizsgálta, huzamosabban időzván minden osztályban. Mindenkor figyelmes vizsgálódás tárgyává teszi a tanítók tanítási modozatát, a fejelem föntartását stb. Maga is egyes tantárgyaknál tapintatos kérdések feladásával igyekszik a növendékek ismeret-készletét kikümleni. Altalában a tanítók működéséről és az elért eredményről teljesen megnyugtató nyilatkozatot hallottunk.

Siklóson írja levelezőnk, mult heten tanui voltak egy hazafias ténykedésnek, mely a mily lélekemelő, oly tanuságos volt mindannyunkra. Mózes vallású polgáraink adták ugyanis külsőleg is jelét gyászuknak az elhunyt királyfi fölött. A rendezés olyan volt, a mely megfelel azon finom tapintatnak, a mely intelligens polgártársainkat minden ténykedésökben jellemzi. Az intelligencia gyászjelentésekkel lett külön meghiva és udvariansan volt is gondoskodva arról, hogy a más vallású hely szükében ne legyenek. Elmondhatjuk, hogy egyetlen moz. vallású hitközségi tag sem foglalta el helyét, hanem átengedte a vendégeknek. Mondanom sem kell tehát, hogy az imaház a zsufoltság megtelt. Ott láttuk a helybelyi katonai-, birói-, lelkeszi-, tanári-, tanítói és intelligencia kiválóbb tagjait. A gyászbeszédet Roth Aron ker. rabbi ur magyar nyelven tartotta hazafias, magyar szép előadásban és a szokott ügyességgel választott thémát valóban szép szóközi tehetséggel dolgozta fel. Keller Ignác kántor e célra külön gyászéneket tanított be gyermekkarával, a melynek elég szabatos előadásával szintén jelentékenyen járult az ünnepély emeléséhez és valláskülömbőség nélkül valóban épüve hagytuk el a mózes vallású templomot. Csak elismerésünket fejezhetjük ki e mózes vallású hitközségnek, hogy ismét alkalmat nyujtott arra, hogy velük együtt hazafias ténykedésben résztvehetünk.

Vegyes hírek. Dzia n Márton állatorvos meghalt 35 ik évében Ujvidéken. — Rudolfkapólna építésére indított mozzalmat Zentán Nekl János posta és távira főnök. — Barla Szabó József visontai ref. lelkész, a nagyatádi kerület volt országgyűlési képviselője meghalt 11-én. — Kadarkuti jegyződvé Hekinger László helyettes jegyző választatott meg. — Écsy László kir. tanácsos, a balatonfüredi gyógy-intézetnek ötven évet meghaladó időt át igazgatója — saját kérelmére nyugdíjaztatott. — Vőnéki Pál kegyesrendi házfőnök meghalt. — Weingärtner Róbert cs. kir. nyug. főhadnagy neje, szül. Szigriz Paula meghalt. — Dr Magyar Ambrus kir. közjegyző Nagy-Körösn oltárhoz vezette Réb Ensel Szerenát. — Kánya község jegyzőjé (Tolnamegyében) Németh Géza választatott meg. — Angyalffy Béla szolgabíróági díjok meghalt Kajmádon. — Osztrich Mihály győnik aljárásbíró a szegszárdi törvényszékhez bíróvá, dr Kúl Gábor szegszárdi törvényszéki aljegyző pedig a tamási jbiróságához albiróvá neveztetett ki. — Wágner Péter nyug. jegyző meghalt Varsádon 72-ik évében. — Szabados Antal címzetes kanonok, seminariumi igazgató meghalt Kalocsán. — Klein Jakab szabadkai gabona kereskedő eljegyzte Zomborban Kaufmann Zelma k. a. t. — Gyurassi Gyuris Pál nyugalmazott jószágfelügyelő meghalt Mozzgón 76-ik évében.

Gabona-árak.

Illyetalosan feljegyeztek Pécs szab. királyi város 1889. évi február hó 23-án tartott heti vásáran

Áru	Össze	6 frt 80 kr.	6 frt 40 kr.
Buza	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
Kétszeres	ősi	— frt — kr.	— frt — kr.
	uj	6 frt — kr.	5 frt 60 kr.
Rozs	ősi	— frt — kr.	— frt — kr.
	uj	5 frt 50 kr.	5 frt 20 kr.
Arpa	tavaszi	5 frt 30 kr.	5 frt — kr.
	uj	— frt — kr.	4 frt 90 kr.
Zab	ősi	5 frt 50 kr.	5 frt 20 kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
Bökköny	—	— frt — kr.	— frt — kr.
Repce	—	— frt — kr.	— frt — kr.
Kukorica	—	5 frt 20 kr.	4 frt 60 kr.
Széna	—	2 frt 80 kr.	2 frt 20 kr.
Szalma	—	1 frt 80 kr.	1 frt 50 kr.

Barcsi sertéshizláló részvény-társaság heti tudósítása.

Hizlalásban lévő állomány 5201 drb. — Ebből leöltre érett — drb.

Takarmányárak Tengeri dara 5 frt 50 kr. Arpa-dara 6 frt 55 kr. — Tengeri 4 frt 80 kr. — Arpa 5 frt 65 kr

Laptalajdonos és felelős szerkesztő:

FEILER MIHÁLY.

NYILT-TÉR.*

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon ismerős és jóakarók, kik ama nagy fájdalmat, melyet forrón szeretet és felejtethetlen féjjem

FÁY SÁNDOR

m. kir. honvéd főhadnagy kezelő tiszt

váratlan és gyászos halála okozott, szíves részvételükkel enyhíteni kegyeskedtek, fogadják őszinte köszönetünket.

Fáy Sándorné
és gyászoló családja.

Utolsó hét!

Az 1889-iki párisi kiállításra szerződöttet **női zenekar**

ZELENKA J. ur kitünö vezetése alatt naponta zenemű előadást tart az „Europa” kávéházban, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja

SZALLASI ALAJOS

2586 kávé
Szabad bemenet

Videki megrendelések titoktartás mellett legpontosabban eszközöltnék.

EREDETI leges-ségek (präservatif.)

Kapcsoló:

GRÜNBAUM K.

PÉCSETT. Király utca 15.

* Ezen rovatban közölttekért nem vállal felelőset a szerkesztőség.

19641: 1888.

Árverési feltételek.

Szautter Gusztáv és dr. Nick Alajos végrehajtóknak Vetzl György és neje Rem Magdolna olasz lakos végrehajtást szenvedettek elleni 122 frt 52 kr. tőkekövetelés után 188. évi március 19-étől járó 8% kamatai, illetve dr. Nick Alajost illetőleg 45 frt tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyben.

Az 1889. évi április hó 2. napján d. e. 10 órakor Olasz község házában megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatik a pécsi kir. tszék területén levő, az olasz 16. sz. tjkönyvhen felvett 23, 27. és 34. hsz. kerteknek Vetzl György és neje sz. Rem Magdolnát illető 2/3 részére 149 frt beszában, a 47. hsz. 7. sz. háznak ugyanazokat illető 2/3 részére 400 frt ezennel megállapított kiküldési árban.

2. Ezen árverésen a fent körülut ingatlan a kiküldési áron alól is eladhatni fog.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan beszábanak 10% át, vagyis 14 frt 90 kr. és 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3383. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt at-szolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig: az első az árverés napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a 3-ik 1/3 részt ugyanazon naptól számítandó 2 hónap alatt, mind-n egyes vételári részlet ut-n az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt, az 1881. évi december hó 6-án 39425 I.M. sz. a kelt rendelkezésben előírt módon a pécsi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál letétetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

6. Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedésekor lép, és annak haszna ez időtől őt illeti.

7. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. LX. t. cz. intézkedési értelmében csak az esetben fog kiadatul, ha az árverés napjától számítandó 15 nap alatt az idézett törvényceikk 1-5. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjogok vevő javára bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes befizetése után fog hivatalból elrendelteni.

9. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne, az általa megvett ingatlanra az érdekelte felek bármelyikének kérelme következtében az 1881. LX. t. cz. 185. §-a szerint vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendelteni.

10. Ezen árverés által a C. 9. 10. és B. alatt Horváth Mátyás és neje sz. Ditrlich Teréz, ugy özv. Vetzl Boldizsár sz. Ditrlich Margit javára bekebelezett szolgalmi jogok nem érintettek.

11. A mennyiben az árverés egyedül Szautter Gusztáv részére tartatik meg, az elárverezendő ingatlanokból Vetzl György és nejének végrehajtásilag terhelte 2/3 része;

A mennyiben pedig egyedül Nick Alajos mint csatlakozó végrehajtató javára tartatik meg az árverés, Vetzl Györgyöt tealkönyvileg illető 2/3 rész.

A mennyiben pedig az árverés mindkét végrehajtató javára tartatik meg, az esetben a fent elősorolt ingatlanokra egészen, és pedig a 23., 27. és 34. hszsz. kertek, 224 frt kiküldési árban, a 47. hszsz. 7. sz. ház és udvarter 600 frt beszában lesz az árverés megtartandó, mely beszábanak megfelelő 10% bánatpénz árverezők a 10810/85. sz. árve-ési feltételek módosításaként ez esetben letenni kötelezettek.

A pécsi kir. törvényszék tkvi hatóság.

Pécs, 1889. Január 4.

Váry Gyula,
kir. tszéki bíró.

● Egy jó könyv. ●

„... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek!” Így is hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követeése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevétel minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e beces könyvet megvásárolja, az irja egyszerre egy levelező lapra magyar nyelven: „Egy betegbarátot” és pontos címet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcseben. A megküldés ingyen történik.

ÉRTESÍTÉS.

Hogy igen tisztelt vevőim igényeinek minél inkább megfelelhessenek, a **pellérdi uradalom tejárulásán** kívül a

görcsönyi uradalom tejárulását is

megszereztem s azon helyzetben vagyok, hogy a **legkitünőbb minőségű hamisítatlan tejet zárt palackokban házhoz szálíthatom**

literjét 8 krjával számítva

ugy télen mint nyáron.

Mély tisztelettel
Scheibner J.
fűszerkereskedő.

Kitüntetve:

Deés 1887 Budapest 1885 Pécs 18 8
licéző oklevél. kiállítási nagyerem. áll. ezüstérem

Domjan Othmár

Pécs, Arpád-utca 37. sz.

teke asztal, butor-és épület asztalos.

Ajánlja magát épület-munkák, ebédllők, hálószobák elkészítésére szolid és korszerű izlésnek megfelelőleg.

Megrendelések jutányos árak mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
257

HELD GUSZTAV

kárpitos és díszítő üzlete
(Pécsett, Mária és Megye-utczák sarkán.)

Ajánlja dús választékú

kész kárpitozott butorait.

Legdivatosabb szoba berendezések, ottománok, legújabb párisi háló-dívanok továbbá

XV. Lajos korabeli kárpitdíszítések, legelegánsabb butorszővetek, függönyök rojtjal, szőnyegek gyári áron számíttatnak. — Egyuttal ajánlkozom mindenféle butor-, díszítő és bármily stílyű szoba-kárpitozás kivételére a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig a lehető legjutányosabb áron.

292 HELD GUSZTAV.

BUTOROK CSOMAGULAS
nélkül szállítása

BUTORAKTAR MÖBEL LAGER
és gőzvel berendezett ASZTALOSÜZLET

HOFFMANN-KAROLINÉ
PÉCS

TISCHLEREI
mit Dampfheiß

EXPEDITION VON MÖBELN
ohne Emballage

2591/1888. **Árverési hirdetésny.**

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Schnee Ignác** végrehajlatónak

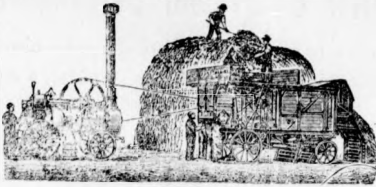
Hoffekker Erzsébet

végrehajtást szenvedő elleni 52 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbíróság területén lévő N. Budmérban fekvő a nagybudméri 245 sz. tjkben felvett 100 hsz. házra, udvar és kertre, 400 frt becserban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi ápril hó 26-ik napján d. e. **10 órakor Nagy-Budmérban, a község házában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becserának 10% át, vagyis 45 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécssett, 1888. évi február hó 11. napján, a pécsi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság.
Lukrits István.
kir. törvszéki bír.

Gazdákknak, malom- és géptulajdosoknak fontos!

Műlakatosi műhelyemet egy

gépipítészeti és javító műhelylyel

kibővíttem és elvállalom minden e szakba vágó munkák legfontosabb kivételét u. m: gőzgépek, kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását, ugy mint bár mily géprész-knek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árak mellett.

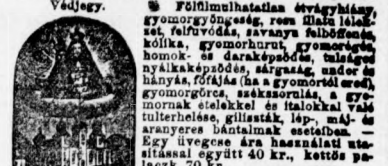
Előirányzatokkal vagy árjegyzékkel szívesen szolgálok mály tisztalettel

Kindl Ferencz,
Nepomuk utca 33. sz.

2556

Máriacelli gyomorcsöppek.

Külön hatású szer a gyomor minden betegségekben.

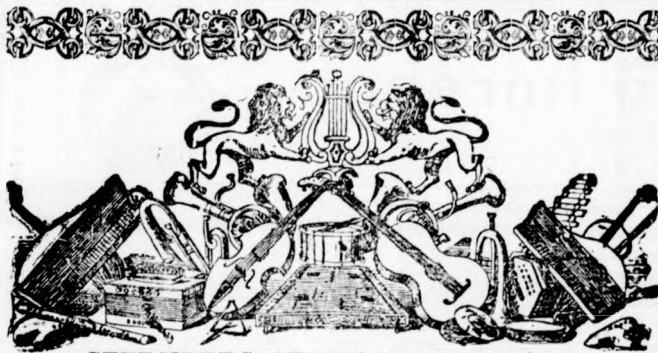
Védjegy. Főállomulhatatlan érvényesítő gyomorgyógyosság, rem. által készített, feltevődés, savanyú felbőfödés, kólika, gyomorhurut, gyomorfájdalom, homok és ársárgaság, túlságos étvágy, nyálkázás, székrekedés, máj- és hólyagbetegségek, (ha a gyomortól ered), gyomorfőrdés, székzsoronia, a gyomornak a falakkal és falokkal való túlterhelése, gillisták, lép-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvegcse ára használati utasítással együtt 40 kr., kottós palackok 70 kr.

Központi szétküldés Brdy Károly gyógyszerész által (Kremsierben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleit minden üvegcse piros, a tényleg védjeggyel ellátott borítékba kelt gyomorgyógyosság és a minden üvegcse mellé kelt használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremsierben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomott.

Valódi minőségben kapható Pécssett ifj. Erreth János, Göbel Kálmán, az Irgalmasrendek k. Sipőcz István, Zsiga László gyógyszerárban. — Barcson Kohut Sándor gyógyszerárban. — Mohácon Luiszer Viktor. B.-Mágoos Szép Géza. — Pécsváradon Dversky Béla. — Siklóson Rónay Ferenc és Petrasch. — Sásdon Keller János. — Szigetváron Salamon Gyula és Visy Sándor. — Szászváron Baltha László. — Villányon Csathó Gyula. — Vaiszlón Horváth Ignác gyógyszerárban.

STERNBERG ARMIN hangszer-gyára.

Budapesten, VII. kerépesi ut 36. (a Rókus kórházzal szemben).

Mindenemű ütő-, vonó- és fúvó-hangszerek, harmonika- és harmonium-gyára és legnagyobb választéku raktára. Belöldi és valódi olasz hurok raktára. A legújabb feltűnést keltő **mechanikal salon hangszerek** mint: Ariston, Herophon, Orpheus, Phönix, Simphonion főraktára.

Legújabb! Harmonika-fuvola 12 billentyűvel, melyek a szikába való könnyű befúvást által kellemes hangokat adnak. Azonnal megtanulható és játszható. Mindenkinék, kiesinynek, nagynak egyaránt alkalmas mulató-eszköz. Ára 2 frt. Mindenemű hangszerek javítása pontosan és jutányosan teljesíttek. Ócska hangszerek újakra becserlletnek. 200 képpel díszített nagy hangszer-katalogus kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Harmonikáról és armoniumról külön képes árjegyzék kéréndő.

Első pécsi temetkezési intézet „Kegyelet”
Ó-posta-utca 22-dik szám,
elvállalja a temetkezések rendezését
a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsó és legszebb kivitelben.
Díszes ravatalozások felállítását minden osztályhoz.
A halottas szállítását minden irányban Raktár éro- és fakoporsókból, szemfedők, sirkoszorak, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelért az intézet alulírott tulajdonosai kezeskednek:
Hoffmann Károly, Edhoffer Ferencz, Hárti Ferencz, Szigrist János, Kindl Ferencz, Lauber Rózó.
2052 GINDL ALAJOS, rendező.

NEUSTEIN-FÉLE SZTERZSEBET vertisztító LABDACSKOK.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacskokat, melyek meniesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredményt használatnak az altesti szervek betegségeinél. Könnyen hashajtók és vértisztítók. Egy gyógyszer sem ked vezőbb és a mellett egészen ártatlanabb **székrekedéseket** a legtöbb betegségeknek e biztos forrást olvasni és enkrözött alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacskok dr Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kiintetve.

Egy 15 labdacskot tartalmazó dohoz 15 kr. Egy henger (8 dohoz 1:0 labdacsk) ára csak 1 frt o. e.

Óvás! Minden dohoz, a melyen a cég: gyógyszerártár „zum heiligen Leopold” nem áll és hátsó oldalán védjegyrül ket nem hordja hamisítvány, melynek megvételetől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacskokat kell

Neustein-Féle Gyógyszer

kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold” des Neustein Ph. Belváros. Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Főraktár Pécssett. Sipőcz Zsiga és az Irgalmasok gyógyszerártárban.

NINGS TÖBBÉ FOGBAJ

soulaki (Gironde) apátság (Dom Maguelonne)
Rr. Pp. benediktinuinainak
Elixir, por és fogpép
használatá után
Kifüntetve 2 arany érem, és pedig a boroszlói 1880. évi és a londoni 1884. évi legelső jutalmak által.
Feltaláltott 1373-ban Boursand Péter szerzetes által.

Benediktinusok ezen fogelixir-jének naponta való használata folytán, a melyből egy-két cseppnyi vízben feloldva használandó, megelőzi és gyógyítja a fog megfőrsedését, a mennyiben fe-hérré teszi a fogakat és megerősíti s tökéletesen egészséggé teszi a foghúst.

Igazi szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, amidőn e régi és hasznos szert figyelmükbe ajánljuk, a mely a legjobb és egyedüli gyógyszer a bajok ellenében. 2555

Alapítottott az üzlet 1807-ben, főgyűnökség: **SEGUIN** Bordeaux.
Kapható minden illatszerezsnél, gyógyszerártárban és fűszerkereskedésben.
Főraktár ALT és BÖHM uraknál Pécssett Király-utca.

A „Pécs” kishirdetései.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Szép fekvésű

szőlő a Donatus hegyen. Lát: közelében, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Bérbeadó

Birtok. Tolna megyében 780 holdnyi birtok, gazdasági épületekkel és lakházzal, szőlővel bérbe adó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Kerestetik

Egy 4-5 szobából álló

utcai lakás a Széchenyi téren vagy a király utcában.

Zongora-órákat

ad házakban egy intelligens zongora tanítóné. Címe a kiadóhivatalban.

Tágas, szellős borpince

bérbe adandó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Mell és gyomor betegeknek

nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírt

pilseni sör

a pilseni polgári sörfőzdéből.

Egy zongora

(Ehrbair - féle) jutányos áron eladó Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Egy csinos

5 szobás nycal emeletes lakás bérbe adandó. Cím a kiadóhivatalban. 2625

Gazdaasszonyi

állást keres vidéken magános urnál vagy papnál egy fiatal, megbízható nőpövébbit a kiadóhivatalban.

Járatás

biztosítási ügyekök azonnal felvételnek. Cím a kiadóhivatalban.

Ki lakást, pincét, vagy más helyiséget bérbe adni vagy bérbe venni akar;

Ki házat, szőlőt vagy birtokot bérbe adni vagy venni akar forduljon a „Pécs” kishirdetőjéhez.

Uj vagy javított órákért 5 évi írásbeli jótállást nyújtok.

Tömör arany jegygyűrűk

legszebb kivitelben mindenféle súly és nagyságban. Dús választékban 13 próbás bécsi fémjelzésű ezüst étszerek modern kivitelben hat, tizenkét és huszonnégy személy összeállításokban 1000 gram 90 frt. hozzá való szarvasbőr tok ingyen. Monogram-vésés a nálam vett tárgyakhoz darabja 15 krajczár díszes kivitelben.

Ékszerek rendkívüli szép drágakövekkel

és kivitelben, gazdag választékban, tetszés szerinti összeállításban a raktáron vannak 25 frttól 1000 frtig.

Schönwald Imrénél

órák és ékszerész,

Pécsett Király fő-utca a „Hattyú” épületében.

Órajavítások mérsékelt áron legjobban javíttatnak.

Nagy raktárt a legkellőbb zsúbrakból a melyek pontosan szabályozva gyártáron adtnak el.

Efeszítőknek 2 (vi) jótállás mellett nickel tokban 4 frt 50 krajczár.

POLLÁK SOMA

PÉCSETT, Király utca 10. szám.

A farsangi évadra következő cikkeket ajánl:

Tarlatán, minden színben,

Creppe, minden színben,

báli legyezők, a legújabb divatnak,

belépő gallérok gyapot és atlaszból,

ezüst és arannyal átszőtt kelmék,

MOUL és CREPPE-LISSE,

csipke és csipkekelmék,

kitünő jó minőségű vállfűző (Mieder.)

CSIPKE ZSÉBKENDŐK

SELYEM KEZTYŰK MINDEN SZINBEN,

ATLASZ, minden színben, méterje 75 krajczár,

1 pár arany lack cipő 2.95

1 pár fehér glace bőr cipő 3.50

1 „ fekete chevron cipő 2.85

1 „ báli harisnya 20 kr.

Férfi báli ing, legújabb fazon, 2 forint 50 krajczár.

1 pár glace báli keztyű fehér vagy szürke, 80 krajczár,

Férfi lack cipők párja 5 frt 50 kr.

SZALON FÉRFI CZIPŐ 4 forint 80 krajczár.

NYAKKENDOK, GALLÉROK ÉS KÉZELOK.